

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 0 5 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Pisanje besedila na književno temo

Četrtek, 9. februar 2006 / 60 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Izpitni poli so priloženi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

V tej izpitni poli sta dva odlomka z navodili za pisanje besedila na književno temo.

Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Pisanje s samimi velikimi črkami (verzalkami) se točkjuje z nič (0) točkami.

Na konceptni list pišite samo načrt. Načrt se ne upošteva pri ocenjevanju.

V razpredelnici označite z **x**, katero vrsto interpretacije boste pisali.

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani.

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

a) VODENA INTERPRETACIJA PRVEGA ALI DRUGEGA ODLOMKA**Ciril Kosmač, TANTADRUJ (odlomek)**

Ciril Kosmač: Tantadruj. Ljubljana: DZS, 1993. 225–226.

TANTADRUJEVE ZGODBE JE KONEC

Zgodbe o Tantadruju je konec. Uvod je nemara brez potrebe, popolnoma brez potrebe pa bi bil epilog. Prav dobro vem, da je zdaj vsaka beseda sploh odveč, a vendar mi razburkana duša ne dá, da ne bi povedal še nečesa.

Najprej to, da ta zgodba ni več tako svetla, kakor jo je bila povedala moja mati. A kriv sem seveda sam. Takrat sem bil še otrok, poslušal sem jo za veselje in kratek čas, zato je samo včasih zadišala po pelinu, zdaj pa, ko je po štiridesetih letih spet oživela, se je pokazalo, da se je v meni popolnoma zagrenila.

Druga stvar je še hujša. Od tistega trenutka, ko sem v svojem prividu videl, kako so štirje norci prišli iz gostilne in kar obstali, ker so zagledali prazni trg, okostnjaški vrtiljak in nizki krvavi mesec, ki je kot edini, pozabljeni, a že obtolčeni lampijon visel nad izumrlim sejmiščem, me je začel preganjati še pošastnejši privid. Otepal sem se ga in otepal, stresal z glavo in si zakrival oči, da ne bi še bolj zagrenil ali nemara celo raztrgal privida moje zgodbe. Ko pa je bilo zgodbe konec, se mu nisem več upiral. Prepustil sem se mu.

In kaj sem videl?

Videl sem samega sebe, kako sedim na vrhu sveta, na suhem zidu pri borovem gozdičku nad Piranom. Ni bila več noč ne dan. Mesečina je bila tako bleda in prosojna, da je bilo v njeni svetlobi vse kakor iz ledu. Prešinil me je mraz, nato pa sem obstal nepremično, zakaj res je bilo vse ledeno. Ledene so bile hiše pod mano, ledeno je bilo morje, ledene so bile ciprese in beli kamni, ledeno je bilo drevje in ledeni so bili listi, tako ledeni, kakor so zledeneli že pred tisočletjem in več. In nisem videl samo pokrajine okrog sebe, videl sem vso zemeljsko kroglo, in vsa je bila zaledenela in mrtva. Ledene in prazne so bile tudi tiste štiri moje doline, ki so po njih nekoč odšli moji štirje blagi norci.

NAVODILA

- Besedilo umestite v književno obdobje ali v književno smer in povzemite odlomek.
- Razložite: Zakaj pripovedovalec še ne more zaključiti svoje zgodbe? Zakaj Tantadrujeva zgodba ni več tako svetla, kakor je bila? Svojo razlago utemeljite s citatom iz odlomka.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje stališče o pripovedovalčevem doživljanju sveta. Presodite, ali je tudi svet, v katerem živite vi, podoben pripovedovalčevemu, in svojo presojo utemeljite s primerom iz lastnih ali iz drugih znanih izkušenj.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA**Ivan Pregelj, MATKOVA TINA (odlomek)**

Ivan Pregelj: Matkova Tina. Ljubljana: DZS, 1993. 53–54.

Šla je sama vso dolgo pot od Solkana do Plavi. Pod Desklami je počivala v senci, pila vodo in začela misliti nekam bolj vsakdanje: kdaj bo doma? »Ali sem že na poli poti? Ni šala taka pot. Zdaj je poldan. Ob eni, če bom stopila, bom v Kanalu, vsaj ob treh v Ročinju, ob šestih v Ušniku. O Jezus, pa tista pot se potem vleče. Da bi le bila že v Čiginju, potem bom ob sedmih doma, ob sedmih, ko se še ne mrači dobro.« – Ob eni je bila v Kanalu, a takoj za Kanalom jo je začelo čudno hladno stresati, dasi ji je grelo sonce v hrbet. Obhajati jo je začela nekaka tesnoba, podobna nepoznani grozi. Bila je pri vsej zavesti, a vendar ni vedela, kako in kaj se godi z njo. Hotela je stopiti odločneje, da bi se siloma vdali otrpli udi. Stopila je res zavestneje, a je pri tisti priči obstala kakor okamenela. Tista bolečina, ki je bila že prejšnji dan zarezala nekajkrat v križ, se ji je trenutno razlila zdaj po vsem mozgu in ji stisnila sapo v prsih kakor grozen trpek krč. Stala je, zagrizla zobe v ustnice. Krč je popustil. Šla je polagoma naprej. A ni bila še daleč, ko je začutila, da prihaja bolečina znova. Zdelo se ji je manjša, ker je ni zalotila nepričakovano. Odleglo ji je in je šla dalje. Vse njene misli pa je začel vezati strah pred temi prihajajočimi in izgublajočimi se krči, ki so ji popadali z jekleno strogostjo telo vsake toliko časa in jo vidno utrujali, da je komaj še lezla, komaj si je še upala hoditi. Ko je prišla do ročinjskih klancev, je bila že trudna in je imela solze v očeh zaradi groze pred bolečino. Zavedala se je tudi že nekam motno, kaj to pomeni, a še vedno je verjela in upala: »Težko bom hodila, a prišla bom. Jezus, Marija, sveta Družina, pomagajte mi, pomagajte!«

Ko pa je popustil krč in je bila le še omočena od prestane bolečine, je govorila bridko, očitaje:

»Lepo te prosim, Janez. Ni bilo prav, da si mi tako naredil. Pomislil bi bil prej. Lej, kako sem! O ti moj Bog! Za nikamor! Pa še sramota, sramota –«

NAVODILA

Besedilo umestite v književno obdobje ali v književno smer in **povzemite odlomek**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

